

Oordeel: Gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen

Samenvatting: De arts had in het modelverslag sommige vragen beantwoord door te verwijzen naar antwoorden onder andere vragen, en andere vragen te summier beantwoord. De commissie heeft de arts uitgenodigd voor een nadere mondelinge toelichting en verzocht om aanvulling van het verslag.

De commissie wijst op het belang van het goed en volledig invullen van het modelverslag, met een concrete beschrijving van welke omstandigheden maakten dat de situatie voor die patiënt op dát moment uitzichtloos en ondraaglijk was. Alleen dan heeft de commissie voldoende informatie om te kunnen beoordelen of de arts heeft gehandeld conform de zorgvuldigheidseisen.

oordeel

van de Regionale toetsingscommissie euthanasie voor de Regio (...) betreffende de melding van levensbeëindiging op verzoek

van:

(...), huisarts

verder te noemen: de arts

bij:

(...)

verder te noemen: patiënte

geconsulteerd werd:

(...), huisarts, tevens SCEN-arts

verder te noemen: de consulent

1. PROCEDURE

De commissie heeft van de gemeentelijke lijkschouwer de stukken ontvangen als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de lijkbezorging inzake de melding van de arts van levensbeëindiging op verzoek bij patiënte.

De navolgende stukken zijn ontvangen:

Formulier lijkschouwer

Verslag arts

Verslag consulent

Aanvullende gegevens:

- specialistenbrieven
- patiëntenjournaal
- schriftelijke wilsverklaring

De commissie heeft de arts uitgenodigd voor een nadere mondelinge toelichting. Dit gesprek vond plaats tijdens de commissievergadering d.d. (...). Van het gesprek is een verslag gemaakt waarmee de arts heeft ingestemd.

2. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Uit de verslaglegging van de arts en de consulent en de overige ontvangen gegevens is gebleken ten aanzien van:

a. Karakter van het lijden, voorlichting en alternatieven

Patiënte, een vrouw van 70-80 jaar, was sedert lange tijd bekend met de ziekte van Crohn. Sinds tien jaar voor het overlijden was er sprake van ernstig COPD met pulmonale hypertensie. Tevens had patiënte ernstig decompensatio cordis ontwikkeld. In de laatste maanden voor het overlijden ging haar toestand verder achteruit als gevolg van een exacerbatie. Genezing was niet mogelijk. De behandeling was uitsluitend nog palliatief van aard.

Het lijden van patiënte bestond uit forse benauwdheid, ondraaglijke moeheid, slecht slapen, niet goed kunnen eten en cachexie. Patiënte was volledig afhankelijk van de zorg van anderen geworden. Zij leed onder de ontluistering en de uitzichtloosheid van haar situatie.

Patiënte ervoer haar lijden als ondraaglijk. De arts was ervan overtuigd dat het lijden voor patiënte ondraaglijk en naar heersend medisch inzicht uitzichtloos was.

Er waren geen voor patiënte aanvaardbare mogelijkheden meer om het lijden te verlichten.

Uit de stukken kan worden afgeleid dat de arts en de specialisten patiënte voldoende hebben voorgelicht over de situatie waarin zij zich bevond en haar vooruitzichten.

b. Verzoek tot levensbeëindiging

Patiënte had eerder met de arts over euthanasie gesproken.

Ruim drie weken voor het overlijden heeft patiënte de arts om daadwerkelijke uitvoering van de levensbeëindiging verzocht.

Volgens de arts was er sprake van een vrijwillig en weloverwogen verzoek.

c. Consultatie

De arts raadpleegde als consulent een onafhankelijke SCEN-arts. De consulent bezocht patiënte ruim twee weken voor de levensbeëindiging nadat hij door de arts over patiënte was geïnformeerd en inzage had gekregen in de relevante medische documentatie.

De consulent gaf in zijn verslag een samenvatting van de ziektegeschiedenis en de aard van het lijden van patiënte.

In zijn verslag kwam de consulent mede op basis van het gesprek met patiënte tot de conclusie dat aan de zorgvuldigheidseisen was voldaan.

d. Uitvoering

De arts heeft de levensbeëindiging op verzoek uitgevoerd met de middelen, in de hoeveelheid en op de wijze als aanbevolen in de KNMG/KNMP Richtlijn Uitvoering euthanasie en hulp bij zelfdoding van augustus 2012.

e. Mondelinge toelichting arts

De arts is uitgenodigd voor het geven van een mondelinge toelichting. Omdat het onderwerp waarover de commissie met de arts wilde spreken zich ook voordeed in een andere melding van de arts besloot de commissie de arts in dit gesprek te bevragen over beide meldingen. Het betrof de onderhavige melding van levensbeëindiging op verzoek bij mevrouw (...) én de melding van levensbeëindiging op verzoek bij (...).

Bij deze meldingen was het de commissie opgevallen dat in de modelverslagen van beide meldingen sommige vragen waren beantwoord door te verwijzen naar antwoorden onder andere vragen en dat antwoorden op andere vragen te summier waren. Deze wijze van antwoorden geeft de commissie te weinig informatie om te kunnen oordelen of de arts heeft gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen zoals de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding vereist (art. 2).

De commissie heeft de arts uitgenodigd om toe te lichten waarom de arts de vragen niet volledig heeft beantwoord.

De arts heeft -zakelijk weergegeven- de volgende mondelinge toelichting gegeven:

In antwoord op de vraag waarom de arts nog al wat vragen in de modelverslagen niet helemaal volledig heeft ingevuld, antwoordt de arts dat hij geen kopieën heeft van de stukken en zich niet op die manier heeft kunnen voorbereiden. Hij verklaart de verslagen naar waarheid te hebben ingevuld en is bereid om tijdens het gesprek vragen te beantwoorden.

De voorzitter zegt dat dat niet de bedoeling is, maar dat het gaat om de vraag waarom op de vragen in de modelverslagen vaak een onvolledig antwoord is gegeven. De arts zegt dat er geen algemene reden is waarom hij de verslagen zo heeft ingevuld. De voorzitter wijst op het belang van het goed en volledig invullen van de modelverslagen. De commissie moet oordelen of de uitvoerend arts de euthanasie binnen de kaders van de wet verricht heeft. In dit geval maakt de wijze waarop de arts deze modelverslagen heeft ingevuld het voor de commissie moeilijk om te toetsen of de arts bij de euthanasie gehandeld heeft conform de zorgvuldigheidseisen.

(De arts krijgt tijdens het gesprek twee exemplaren van de modelverslagen ter inzage.)

De commissie neemt ter verduidelijking samen met de arts enkele antwoorden in beide meldingen door. De commissie-leden geven telkens aan waarom de antwoorden die de arts heeft gegeven te summier zijn en op welke wijze dit tekort zou kunnen worden opgeheven.

De commissie benadrukt dat de arts in de beantwoording van de vragen meer concreet moet beschrijven welke omstandigheden maakten dat de situatie voor die patiënt op dát moment uitzichtloos en ondraaglijk was. De arts geeft mondeling aanvullende informatie en zegt dat hij een en ander inderdaad duidelijker had kunnen verwoorden. Hij veronderstelde dat hetgeen hij had opgeschreven voldoende was, maar realiseert zich nu dat dat niet zo is.

Afgesproken wordt dat de besproken modelverslagen aan de arts worden teruggestuurd zodat hij deze modelverslagen op de besproken wijze kan aanvullen. De commissie verzoekt de arts om de aangevulde modelverslagen binnen drie weken aan de Regionale Toetsingscommissie Euthanasie terug te sturen.

3. BEOORDELING

De commissie verzocht de arts om een mondelinge toelichting omdat naar het oordeel van de commissie in eerste instantie in beide meldingen geen sprake was van een beredeneerd verslag inzake de inachtneming van de zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 2 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (artikel 7 lid 2 Wet op de lijkbezorging). Volgens de commissie kon op grond van de in die meldingen door de arts verstrekte gegevens niet worden

beoordeeld of de arts had gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen als bedoeld in artikel 2 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.

De arts heeft de gegevens in beide modelverslagen aangevuld en beide modelverslagen aan de commissie teruggestuurd.

In de onderhavige melding (melding van levensbeëindiging op verzoek bij mevrouw (...)) is de commissie na lezing van het aangevulde, opnieuw ingestuurde modelverslag van mening dat het verslag nu voldoende beredeneerd is. De gegevens in dit verslag maken het voor de commissie mogelijk te oordelen of de arts gehandeld heeft overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen.

De commissie toetst achteraf het handelen van de arts aan de hand van de zorgvuldigheidseisen vastgelegd in artikel 2 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. De commissie overweegt of er naar heersend wetenschappelijk verantwoord medisch inzicht en naar in de medische ethiek geldende normen aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan.

Gelet op bovenstaande feiten en omstandigheden is de commissie van oordeel dat de arts tot de overtuiging kon komen dat er sprake was van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënte en van uitzichtloos en ondraaglijk lijden. De arts heeft de patiënte voldoende voorgelicht over de situatie waarin deze zich bevond en over haar vooruitzichten. De arts is met patiënte tot de overtuiging kunnen komen dat er voor de situatie waarin zij zich bevond geen redelijke andere oplossing was. De arts heeft tenminste één andere, onafhankelijke arts geraadpleegd, die patiënte heeft gezien en schriftelijk zijn oordeel heeft gegeven over de zorgvuldigheidseisen. De arts heeft de levensbeëindiging op verzoek medisch zorgvuldig uitgevoerd.

4. BESLISSING

De arts heeft gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.